

# A lengyel kultúra napjai

Sajtótájékoztató — Kiállítás — Ünnepi megnyitó

● Budapest (MTI)

Lengyelország felszabadulásának 40. évfordulója alkalmából megrendezik hazánkban a két ország kulturális szervei a lengyel kultúra napjai rendezvényt. A hétvégén megkezdődött, s december 16-ig tartó programban a zene-, a színház-, a film-, a tánc-, a képző- és a fotóművészet rangos képviselői mutatkoznak be.

Ez alkalomból hétfőn a Feszék Művészklubban sajtótájékoztatót tartottak. Ezen Kazimierz Zyguński, a Lengyel Népköztársaság kulturális és művészeti miniszteré, az esemény sorozatra hazánkba érkezett lengyel kulturális küldöttség vezetője a lengyel-magyar kulturális együttműködés eredményeiről, a lengyel kulturális élet helyzetéről szökött.

Az együttműködés értelmét nem a periodikus ismétlődő nagy rendezvényekben látják, hanem a mindennapos kapcsolatokban, amelyeket városok, kulturális intézmények, művészeti szövetségek létesítettek egymással. A lengyel és a magyar népet évszázadokon át szoros kapcsolatok fűzték össze, s ezek a kapcsolatok a második világháborút követő években a kultúrán is elmélyültek, gazdagabbá váltak. A két ország jelentős lépéseket tett, egymás irodalmának, képzőművészetének, film- és színház-művészetének, zenekultúrájának megismertetése, a tu-

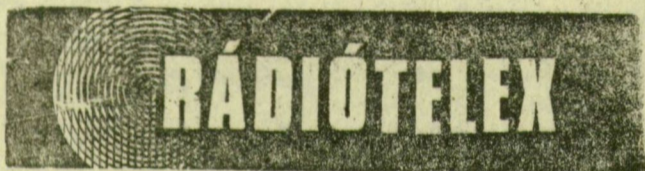
dományos és technikai ismeretek, az oktatási, a közművelődési tapasztalatok kiemelése érdekében.

Kazimierz Zyguński a továbbiakban arról szökött, hogy a lengyel állam kulturális politikáját napjainkban azok az alapvető, mely szervezeti változásokat előidéző reformtervek jellemeznek, amelyek egyaránt érintik a kulturális gazdálkodást, e terület központi irányítását, és mechanizmusának demokratizálását.

Hétfőn — a lengyel kultúra napjai eseményeinek

sorában — a Lengyel Tájékoztató és Kulturális Központ Nagyszobájában kiállítás keretében bemutató nyílt az Interpress lengyel sajtóügynökség és a központ közös fotópályázatára beérkezett legsikeresebb alkotásokból.

Hétfő este a Fővárosi Operettszínházban Köpeczi Béla művelődési miniszter ünnepesen megnyitotta a lengyel kultúra napjai rendezvény sorozatát. Ezt követően a Slask Allami Népi Ének- és Táncgyűlés mutatta be programját.



## IDEOLÓGIAI TANÁCSKOZÁS

Moszkvában hétfőn országos ideológiai tanácskozás kezdődött a fejtett szocialista társadalom tökéletesítésének és az SZKP ezzel összefüggő ideológiai munkájának kérdéseiről. Az értekezlet megnyitása után felolvasták Konsztantyin Csernyenkónak, az SZKP KB főtítkárának az üzenetét, majd Mihail Gorbacsov, az SZKP KB PB tagja, az SZKP KB titkára mondott előadói beszédet.

## KÖZLEKEDÉSI TÁRGYALÁSOK

Urbán Lajos közlekedési miniszter Vladimir Blazek cseh szlovák szövetségi közlekedési miniszter meghívására hétfőn egynapos hivatalos látogatást tett Prágában. A miniszterek az együttműködés további erősítését szolgáló intézkedésekről állapodtak meg. Kiemelten foglalkoztak a két ország közötti közlekedési egyezmény-rendszer fejlesztése, valamint a nemzetközi közlekedés időszerű kérdéseivel. Urbán Lajost fogadta Ladislav Gerle, a kormány elnökhelyettese.

## PÉNZÜGYI MEGÁLLAPODÁS

Magyar-egyiptomi pénzügyi tárgyalások folytatása napokban Kairóban, és ezeken megállapodást írtak alá az illetékes felek. A megállapodás arról intézkedik, hogy az Egyiptomi Arab Köztársasággal fenntartott gazdasági kapcsolatok elmélyítése és továbbfejlesztése, az Egyiptomba irányuló magyar gépexport bővítése céljából a Magyar Népköztársaság kormánya és vállalatai hitelt nyújtanak az egyiptomi vásárlóknak. A hitelek a nemzetközi pénzügyi gyakorlatban szokásos feltételek szabályozzák.

## Kádár János fogadta a Pergamon Press elnökét

● Budapest (MTI)

Kádár János, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára hétfőn fogadta Ian Robert Maxwellt, az angol Pergamon Press Könyvkiadó Budapestben tartózkodó elnökét. A beszélgetésen jelen volt Barabás János, az MSZMP KB osztályvezető-helyettese.

A londoni kiadó — a magyar Akadémiai Kiadóval együttműködve — a közeljövőben jelenteti meg angol nyelven Kádár János válogatott beszédeit és interjúit.

## Véget ért a túszi dráma

● Teherán (IRNA)

Az iráni biztonsági erők vasárnap este megrohamozták a teheráni repülőterén vesztglő kувaiti utasszállító gépet és kiszabadították a túszoikat — jelentette az IRNA iráni hírügynökség. Ezzel véget ért az a drámai gépelmentési akció, amely — a korábbi jelentésekkel ellentétben — nem négy, hanem két emberéletet követelt. Az a két kувaiti, akiknek kivégzését korábban bejelentették, valójában csak megsebesült.

Késő este a terroristák áramfejlesztőt, nem sokkal később pedig orvost és takarító személyzetet kértek, s ekkor sikerült a biztonsági embereknek feljutniük a repülőgépre. Az IRNA jelentése szerint 20 perc alatt sikerült lefegyverezniük a további három géprablót és kiszabadítani a túszoikat.

A teheráni külügyminisztérium szóvivője úgy nyilatkozott az IRNA hírügynökségnek, hogy az akciót csak akkor rendelték el, amikor szertefoszlott a békés rendezés minden reménye. A tervet az iráni külügyminiszter helyettese előzőleg megvitatta Kuvait, Szíria, Szaúd-Arábia és Svájc teheráni diplomátaival — mondta a szóvivő.

# Közéleti napló

## BEMUTAKOZÓ LÁTOGATÁS

Lázár György, a Minisztertanács elnöke és Apró Antal, az országgyűlés elnöke bemutakozó látogatáson fogadta Euclides Vazquez Candelat, a Kubai Köztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövét.

## GÁSPÁR SÁNDOR FINN SZAKSZERVEZETI VEZETŐT FOGADOTT

Gáspár Sándor, a SZOT elnöke hétfőn fogadta Matti Kinnunt, a Finn Alkalmazott és Tisztviselők Szakszervezeti Központjának elnökét, aki a Kalevi Sorsa miniszterelnök vezető finn küldöttség tagjaként tartózkodik hazánkban. A találkozón a magyar és a finn szakszervezeti vezetők tájékoztatták egymást a két ország gazdasági, politikai helyzetéről, a szakszervezetek tevékenységéről, a kétoldalú szakszervezeti kapcsolatok fejlesztésének lehetőségeiről és a nemzetközi szakszervezeti mozgalom időszerű kérdéseiről.

## A MAGYAR ENSZ TÁRSASÁG KÖZGYŰLÉSE

A Magyar ENSZ Társaság hétfőn közgyűlést tartott Budapesten, a Magyar Tudományos Akadémia székházában. A tanácskozáson részt vett és felszökött Várkonyi Péter külügyminiszter is. A Magyar ENSZ Társaság közgyűlésén megválasztották az új intéző bizottságot és a vezető tisztségviselőket. A Társaság elnöke ismét Simai Mihály akadémikus, főtítkára pedig Gömbös Ervin lett. A közgyűlésen nyilatkozatot mondtak el. Ez — többek között — hangsúlyozza: a Magyar ENSZ Társaság közgyűlése támogatja a Magyar Népköztársaság külpolitikáját, amely teljes mértékben összhangban áll az ENSZ alapokmányában megfogalmazott elvekkel és célokkal, sokoldalúan szolgálja a béke és a biztonság ügyét, az államok közötti együttműködést.

## BERNARD LOWN ELUTAZOTT BUDAPESTRŐL

Elutazott Budapestre Bernard Lown, a bostoni Harvard Egyetem kardiológus professzora, a nemzetközi orvosmozgalom a nukleáris háború megelőzéseért nemzetközi orvosmozgalom amerikai társelnöke. Bernard Lownt fogadta Aczél György, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára, és Köpeczi Béla, művelődési miniszter.

## BEFEJE ZÖDÖTT A KOLLÉGIUMI KONFERENCIA

A diákotthoni nevelő Kollégiumi Konferencia, amelyet kétnapos programmal rendezett meg Budapesten a KISZ Központi Bizottsága és a Művelődési Minisztérium.

## MVSZ-elnökségi ülés

● Budapest (MTI)

A Magyarok Világszövetségének elnöksége — Bogárn József elnökletével — hétfőn ülést tartott a szövetség székházában. Szűts Pál főtítkárhelyettes előterjesztésében mérleget vontak a külügyi magyarokkal sokszálú kapcsolatot tartó MVSZ idei munkájáról. Megállapították, hogy tovább bővült az érdeklődés a világon számos találkozási pontján élő honfitársainkkal, nagy érdeklődés kísérte az idén nyáron Budapesten megrendezett tudományos tanácskozást, amelyen első alkalommal találkoztak, szököttak be tevékenységükről a diaszpórában élő magyarországi történetével foglalkozó külföldi és hazai kutatók. Immár harmadik alkalommal rendezte meg a Világ Magyar Egyesületek vezetőinek találkozóját.

## Magyar-jugoszláv

# Cukorkooperáció

● Budapest (MTI)

Sikeres gazdasági vállalkozásnak bizonyult a legújabb magyar-jugoszláv határ menti együttműködés, amelynek során a Mohács térségében termelt cukorrépát a belyei kombinát dolgozza fel és a cukor nagyobb része visszakerül Magyarországra. Most fejeződött be a baranyai cukorrépa kiszállítása Jugoszláviába, s onnan a következő időszakban folyamatosan érkeznek majd a késztermékek. Mindkét fél elégedett a kooperáció eredményeivel, ezért elhatározták, hogy tovább bővítik a termelési-feldolgozási együttműködést.

termés átvételénél jugoszlávival, a cukorrépa feldolgozásánál pedig magyar szakemberek voltak jelen.

A baranyai gazdaságok a kész cukor hetven százalékát visszakapják, a további harminc százalékát fizetésre a feldolgozásért. A mezőgazdasági üzemek a cukrot a TSZKER útján ipari vállalatoknak adják el. A Mohács környéki termelőszövetkezetek a jövő év tavaszán nagyobb területen vetnek cukorrépát, jugoszláv részről pedig újabb cukorgyárak kapcsolódnak be a kooperációba.

Az országhatár túlsó oldalán levő cukorgyárak nem tudják teljes egészében kihasználni a feldolgozó kapacitásokat, mivel nincs elég nyersanyaguk. Mohács vidékén kitünő cukorrépa-termőterület, gondot okoz azonban, hogy meglehetősen távol esik a hazai cukorgyáraktól és emiatt sokba kerül a nagy tömegű termény elszállítása. Kézenfekvő megoldásként kínálkozott tehát az egyezés, amely szerint a Mohács környéki termést a közelebb fekvő jugoszláv cukorgyárak dolgozzák fel. A Termelési koordináló mohácsi Új Barátság Tsz — az Agroimpex Külkereskedelmi Vállalat közreműködésével — öt évre szóló szerződést kötött a belyei kombináttal.

Az első évben 1100 hektáron termelték a cukorrépát a jugoszláv partner számára a baranyai gazdaságok. Jól fizetett az ipari növény: a tervezettnél tízezer tonnával több — összesen 60 ezer tonna — termett; a belyei kombinát természetesen átvette a föbbletet is. Az egyezésnek megfelelően a jugoszlávok takarították be, és szállították el a terményt, így a magyar mezőgazdasági üzemek mentesültek a pótlólagos gépterheléstől. A mennyiségi és minőségi viták elkerülése végett a

# Mi a valóság a Délép helyzetében?

*A Délép vezérigazgatójától még augusztusban információt kértünk a vállalat helyzetéről. „Egyéb elfoglaltsága miatt” erre csak most kerülhetett sor. Az alábbiakban közöljük tájékoztató levelét.*

A Délép-ről, mint a megye egyik legnagyobb volumenű teljesítő vállalatáról, ahol az éves termelés, jelemyvállalataival együtt, meghaladja a 4 milliárd forintot, mind Szeged, mind a megye lakói állandóan beszélnek. Ez akkor is így volt, mikor sorozatban nyerte a kiváló címeket. MT—SZOT- és kongresszusi zászlókat, elismeréseket; s így van az utolsó két évben is, amikor a külső és belső körülmények, valamint a gazdasági környezet hatása miatt a vállalati gazdálkodás mélypontra süllyedt az 1982-es nulla körüli eredménnyel.

## Mik voltak ennek az okai?

Ezt többféle képpen magyarázhatjuk. A külső szemlélő szemével nézve, magyarázhatjuk úgy, hogy a vállalat nem alkalmazkodott a megváltozott körülményekhez, vagy rugalmatlan magatartást tanúsított ezekkel szemben. Ha közelebbről, a vállalat belső valóságát nézzük, akkor meg kell mondanunk, hogy a vállalatvezetés mindig felmérte a környezeti változások új igényeit, figyelmenbe vette a szabályozók változásait — má, amelyekről információja volt —, felkészült az építőiparban bekövetkező strukturális változásra. De mindezen körülményeket egyoldalúan, a Délép elhatározásából, megváltoztatni nem lehet, ehhez a közreműködő partnerek magatartásának változása is szükséges. Csak példaként említem, hogy a kor követelményeinek szellemében, próbáltunk fővállalkozóként

kivitelezni, de nem igényelték az építetők ezt a vállalkozási formát.

Ajánlottunk újfajta technológiákat. Ezek vezetése hosszú időt vesz igénybe, mert az újtól való idegenkedés még benne van az emberekben. Ez áll a külső, de a vállalaton belüli szervezetekre is.

Ismeretes, hogy az egész országban, így a Délép-nél is, a beruházási piacon megszűntek a nagy állami beruházások. Visszavonultunk például a Paks Atomerőműről, befejeztük a Szolnoki Papírgyárat, Csongrád megyében sem indultak a VI. ötéves terv első négy évében kiemelt nagy beruházások. Ezek következtében egyes meletyítő gépláncaink például teljesen leálltak. Csak ezek évi 30 millió forint eredmény kiesést jelentettek.

Az 1979-től kezdődő szabályozómódosítások hatására az építőipari ágazat szintjén 50 százalékkal, de vállalatunknál 77 százalékkal csökkent a nyereség. A szabályozóváltozások természetesen minden iparágat érintettek, de nem olyan mértékben, mint az építőipar. Míg az iparban 1978-hoz képest 120 százalékra nőtt a nyereség, az építőipari csak 80 százaléknál tart. A nyereség hiány miatt a Délép is arra kényyszerült, hogy strukturális változást hozzon létre, ezt azonban pénz nélkül, minimális beruházási eszközök felhasználásával kellett megvalósítani. Ez igen nehéz feladat. Az eredmények kimaradása miatt nem is tudtuk befejezni a VI. ötéves tervben tervezett házigyári rekonstrukciót.

E miatt a tanácsok felé is és a saját tartalékunkkal szemben is jelentősen eladósodtunk. Így igen nehéz körülmények között tudjuk új házigyári termékeinket, vagy egyéb új termékeinket létrehozni, mint például a Scan-Form- vagy az IMS-szerkezetű épületeket. Az ezekhez szükséges beruházási források ugyanis

nem állnak rendelkezésünkre. Így csak a megfelelő eszközök javításával, átalakításával tudunk lassan előrehaladni.

## Szerkezetváltozás

A piac által jelzett igényt, a strukturális változást, csak rendkívüli intézkedések sorozatával tudjuk végrehajtani. Ezeket nem ad hoc, hanem tudatosan átgondolt, általános intézkedési tervben megfogalmazott tevékenységgel valósítjuk meg. Ezek a kívülről számunkra meglepetésként hatnak, legyen az például vállalati eszközök, irodaházak, nem termelő berendezések eladása, vagy akár egy gyors alkalmazotti létszámleépítés. A vállalat vezetése ezeket az intézkedéseket azért hajlja végre, hogy egyszerűen az értékesítésből származó bevételeiből csökkentse a vállalat adósságát, másrészt az új igények szerinti eszközökre fordítsa. Az alkalmazotti létszámleépítést részben a fizikai létszám rohamos csökkenése miatt, részben a vállalati költségek csökkentése végett hajtottuk végre. Ezeket az intézkedéseket — a vállalati párt- és társadalmi szervezetekkel egyeztetve — az emberi tényezők mérlegelésével oldottuk meg. Így ezekből nem is keletkezett semmiféle konfliktus.

Sokféle híresztelés terjeng a városban a Pénzügyminisztérium Ellenőrzési Főigazgatóságának vizsgálatával kapcsolatban, amely a vállalat két-évi tevékenységét fogta át. A vizsgálat megállapításai hibákat tártak fel a vállalat beruházásainál, a vállalati műszaki-fejlesztési alap, illetve a készletgazdálkodás kérdéseiben. E témakörök egyes tételeinél a mérlegben történő elszámolás módját is kifogásolták. A feltárt hibák egy része jogos, amiért az érintett vezetői szinteken figyelmi és egyéb felelősségrevonás történt, az elkövetett hibák miatt 6 személy kapott figyelmi büntetést, kilencen pedig figyelmeztetésben részesültek.

De más megítélést kapnak ezek a kérdések abból a szempontból is, hogy honnan nézzük őket. Csak példaként említem azt a közismert ténytet, mely szerint a Délép vállalat — a város és a megye vezetőinek egyetértésével — átvette